

EESTI VÄIKE- JA KESKMISTE ETTEVÖTJATE ASSOTSIAATIOONI (EVEA)

ETTEPANEKUD VABARIIGI VALITSUSELE

koroonaviiruse ja sellest põhjustatud haiguse COVID-19

mõju leevendamiseks ettevõtlussektorile

EVEA esindab mikro- ja väikeettevõtete ning keskmiste ettevõtete huve. Selleks tegeleme igapäevaselt ettevõtjate nõustamisega ning teeme aktiivselt koostööd riigiga väikeettevõtjate teavitamisel ja kaasamisel võitlusse viiruse leviku ja majandusliku mõju piiramiseks. Oleme saanud arvukaid pöördumisi nii liikmetelt kui teistelt väikestelt ja keskmistelt ettevõtetelt (VKE).

Kuna esindame väga olulist osa ettevõtjatest, siis on äärmiselt oluline VKE-sid esindava EVEA kaasamine COVID-19 tõttu kujunenud kriisi, st keerulise majandussituatsiooni lahendamiseks moodustatavatesse komisjonidesse ja töörühmadesse. Sealhulgas palume kaasata meid Töötukassa Nõukogu töökoosolekutele, kus arutatakse kiiresti rakendatavaid leevendusmeetmeid.

EVEA ETTEPANEKUD TOETUSMEETMETE JA SEADUSEMUUDATUSTE KOHTA PUUDUTATUD MAJANDUSSEKTORITE JA/VÕI ETTEVÖTETE KOKKUKUKKUMISE VÄLTIMISEKS:

A. Töötajate sissetuleku kaotuse kompenseerimise abinõud

- 1.1. Töötaja, kellele on arsti otsusega kehtestatud personaalne liikumispiirang seoses tema või tema pereliikmete COVID-19 nakkuse kahtlusega, töölt sunnitud puudumise aja eest makstava töötasu hüvitamine RaKS (ravikindlustuse seadus) alusel ja esimesest puudumise päevast ka juhul, kui karantiini ei ole kehtestatud;
- 1.2. Tööandja otsusega töölt kõrvaldatud põhjendatud nakkuskahtlusega töötaja töötasu hüvitamine töötuskindlustuse vahenditest;
- 1.3. Sundpuhkusele saadetud töötajatele hüvitise maksmine TööKS (töötuskindlustuse seadus) alusel töötuskindlustuse vahenditest ning tööandja vabastamine kohustusest tasuda selle aja eest tööjõumakse.

B. Koondamine majandussektori või konkreetse tegevuspiirkonna majandustegevuse olulise häirimise või täieliku seiskumise tõttu

- 1.4. Töölepingu ülesütlemisel etteteatamisajast puudujääva aja eest makstava hüvitise kompenseerimine töötuskindlustuse vahenditest;
- 1.5. Tööandja poolt makstava koondamishüvitise (1 kuu keskmine töötasu) kompenseerimine töötuskindlustuse vahenditest.

C. TLS (töölepingu seadus) regulatsiooni muutmine pankrotilaine ärahoidmiseks

- 1.6. Tööandjale õigus saata töötajaid sundpuhkusele kui piirkonna või konkreetse majandussektori ettevõtlus on kriisi tõttu oluliselt häirunud. Vajalik määrata KESTUS, TINGIMUSED, HÜVITISE SUURUS.
- 1.7. TLS §37 sätestatud regulatsioon töötasu vähendamiseks töö mitteandmise korral – eriolukorra väljakuulutamise hetkest alates peab puudutatud piirkondades / kriitiliselt kannatada saanud sektorites olema võimalik rakendada ilma 14-päevase etteteatamiseta. Töötasu alampalga ulatuses kuni kolm kuud töötuskindlustuse vahenditest. Töötajal ei ole õigust keelduda.

D. Konkreetse tegevuspiirkonna või –sektori tegevuse olulise häirumise tõttu (nt. ettevõtte käibe langus 30% või rohkem) ettevõtetel tekkivate raskuste leevendamine, pankrotilaine vältimine

- 1.8. Maksude ajatamine ilma viivisintressita;
- 1.9. tööjõumaksude maksmise kohustusest vabastamine karantiinis/nakkuskahtluse tõttu eemalviibimise/tasulisel või palgata sundpuhkusel viibimise aja eest;
- 1.10. tööjõumaksude soodustused kuni 6 kuud pärast töötajate töölenaasmist sundpuhkuselt.
- 1.11. Laenumaksete peatamise instrumendid – eriolukorra väljakuulutamise tõttu kui ettevõtte käive on olukorra tõttu langenud rohkem kui 30%, peaks ettevõttel olema õigus nõuda finantsasutuselt laenumaksete peatamist (maksepuhkus) ilma sanktsioonideta kuni normaalse olukorra taastumiseni (MÄÄRATA TINGIMUSED) – riigi (Kredex vms) garantii.
- 1.12. Otsetoetused ja riigilaenu puudutatud piirkondade ja -sektorite väikestele ja keskmistele ettevõtetele kelle käive on olukorra tõttu langenud rohkem kui 30%. *Otsetoetusi (tagastamatut abi) vajavad kindlasti kultuuri-, haridus-, ja sotsiaalsfääri ettevõtted, majutus- ja toitlustusettevõtted ning ettevõtted, kelle tegevus on seotud vahetult eelnimetatud sektorite teenuse pakkumisega või töö tegemisega (nt. koristus- ja puhastusteenused, pesumajad jms). Äärmisel oluline on kohelda võrdselt avaliku ja erasektori ettevõtteid (nt. erakoolid ja –lasteaiad ning lastehoiud võrdselt riigi- ja munitsipaalharidusasutustega; era-tervishoiuteenuse pakkujad; , erateatrid ja – muuseumid, ürituste korraldajad.*

E. Toetusmeetmed üksikisikutele

- 1.13. Kodulaenumaksete peatamine töö kaotamisel või sissetuleku olulisel vähenemisel
- 1.14. Sundpuhkuse tasu maksmine töötuskindlustuse vahenditest osaliselt ka pikemalt kui 14 päeva näiteks tingimusel, et töötaja võtab vastu ajutise töö piirkonnas (elutähtsate teenuste tagamine vms), kui talle seda pakutakse.

F. Teavitusmeetmed, teised olulised meetmed

- 1.15. Avada „Kuum Liin“ (e-post, telefoniliin, sotsiaalmeedia kanal) ettevõtjate küsimuste ja ettepanekute kogumiseks ja edastamiseks Valitsuse kriisikomisjonile, võimalusel – ka ettevõtjate nõustamiseks.

- 1.16. Avada Töötukassa juures ajutine tööturu portaal, kus seiskunud sektorite töötajad saaksid leida ajutist tööd kaubanduses, kullerfirmades jms. See toimiks teatud mõttes “tööjõupangana”, kust saaks töötajaid laenata kuni nende põhitööandja taastab tegevust.
- 1.17. Testimine nakkuskandluse tuvastamiseks – vaja on oluliselt avaramaid võimalusi, see aitab rahustada inimesi ja säilitada seeläbi ettevõtetele kindluse, et tööl käivad töötajad on terved.
- 1.18. Kaitseliidu liikmete kutsumine teenistuskohustuste täitmisele – ennekõike võiks kutsuda neid liikmeid, kes hetkel ei ole aktiivselt tööga hõivatud (on palgata puhkusel vms).
- 1.19. Kutsume üles avaliku sektori hankijaid mitte tühistama oma tellimusi teenustele ja kaupadele isegi juhul, kui need on seotud eriolukorra tõttu ära jäänud üritustega, vaid lükata hanke tähtsajad edasi kindla lubadusega neid täita. Samuti kutsume üles võimalusel tarnijatele osaliselt maksma hankega seoses juba tehtud kulude katteks.

EVEA nimel

Heiki Rits
President